

РЕШЕНИЕ

№ 83

гр. Пловдив, 16.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и трети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Мая В. Крушева
като разгледа докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело № 20225300900182 по описа за 2022 година

Предявени са обективно евентуално съединени искове с правно основание чл.266, ал.1 ЗЗД и чл.59, ал.1 ЗЗД.

Ищецът „ТИМ - ЕР“ЕООД, ЕИК 117098459, седалище и адрес на управление гр.Русе, бул.“Скобелев“ №46, вх.Б, ет.2, ап.3, представлявано от В.Е.Т., чрез пълномощник адв.И. Д., твърди, че през м.юни 2019 г. е сключил неформален договор с ответника – земеделски производител, по който ищецът е изпълнител, а ответникът – възложител, с предмет – торене на 2 640 дка ориз с Карбамид със собствена на ищеца техника – самолет тип Ан-2 LZ 1505, и торове – натоварени от възложителя, при възнаграждение в размер 20 лв. на летателна минута без ДДС. Твърди, че е изпълнил задълженията си по договора, като е извършил торене чрез сухо разпръскване на площите на ответника на 26, 27 и 30.06 и 01.07.2019 г., като посочва конкретно по дати броя полети, общото летателно време и обработените дка, всички при норма 30 кг на дка. Посочва, че указанията за торене са предоставени от ответната страна., която е дала и GPS-координати за местоположението на земеделските площи, които е трябвало да бъдат наторени. За дължимото възнаграждение ищецът е издал ф-ра №468/02.08.2019 г. на стойност 26 611,20 лв. с ДДС, която е следвало да бъде заплатена от ответника в срок до 30.08.2019 г. Пояснено е в исковата молба как е формирана крайната сума, като е преобразувана уговорената цена от лв. на минута в цена на декар в размер 8,40 лв./дка без ДДС. Ответникът не е възразил по изпълнението, но не е заплатил уговореното възнаграждение в срок, както и след като ищецът му отправил нарочна покА. за плащане, получена на 02.10.2019 г. Въз основа на изложените твърдения е формулиран петитум на осъдителен иск за присъждане на сумата 26 611,20 лв. – неплатено възнаграждение по договора за летателни услуги, ведно със законна лихва от датата на

исквата молба и с обезщетение за забава в размер 6 690,30 лв., формирано на база законната лихва за периода от поканата на 02.10.2019 г. до датата на исквата молба. В условията на евентуалност, ако не се установи съществуването на договорно правоотношение между страните, ищецът претендира същата сума, ведно със същото обезщетение за забава и законна лихва от датата на исквата молба до окончателното плащане на основание неоснователно обогатяване, като поддържа, че ответникът се е обогатил, като е спестил разходи в размер на пазарната стойност на извършената услуга, съответно ищецът е обеднял със същата стойност и е налице връзка между обогатяването и обедняването, така че едното е за сметка на другото. В уточняваща молба са посочени конкретно сторените от ищеца разходи за извършване на услугата, в т.ч. за гориво, труд и командировъчни, резервни части, амортизации и печалба. При уважаване на един от евентуално съединените искове се претендира за присъждане на деловодни разноски.

Ответникът А. Г. И., ЕГН *****, в качеството й на земеделски производител с БУЛСТАТ *****, ***, представлявана. от адв.К. К., оспорва исквете. Не се оспорва възникването на договорно правоотношение между страните с предмет услугата по наторяване площите на ответника чрез соченото техническо средство. Оспорва се количеството на услугата, като се възразява, че ответникът не обработва посоченото от ищеца количество земеделски площи, а по-малко – 1 025 дка ориз в землището на гр.Раковски, обл.Пловдив. Възразява се цената на услугата да е била 8.40 лв. на дка. Оспорва се въобще твърдението да е уговорено заплащане на възнаграждение за услугата от страна. на възложителя. В тази връзка се твърди, че по-рано през м.юни ищецът е извършил друга услуга по въздушно пръскане с хербицид на общо 4 199 дка оризови площи, в т.ч. обработваните от ответника, както и други такива, обработвани от съпруга й П.И., в качеството му на земеделски производител, и „Анджелина“ЕООД с управител и собственик П.И.. За тази услуга ищецът е издал три фактури на всеки от възложителите, които са изцяло заплатени от тях. При извършване на услугата пръскане ищецът е допуснал увреждане и унищожаване на насажденията от царевица в съседен масив с площ 248 дка, обработван от „ЕГЕР-АГРО“ЕООД, които също са били напърскани с хербицид. В резултат от това е погинала 90-100% от очакваната реколта за стопанската 2018/2019 г. на „ЕГЕР-АГРО“ЕООД. Щетите и причината за тях са констатирани с нарочен протокол на общинската администрация в гр.Раковски. Ищецът е признал пораженията и това, че същите са от пръскането, възложено от ответника и другите две лица, като е заявил готовност да поеме щетите. Възложителите са се споразумели с „ЕГЕР-АГРО“ЕООД да го обезщетят с общо 200 тона царевица за зърно, от които на 10.09.2019 г. ответникът е предал на оштетеното дружество 53 380 кг., за закупуването на което е заплатил сумата 17 081, 60 лв. Ищецът, като пряк причинител на щетите, се е съгласил да извърши следващото въздушно торене – това, за което се говори в исквата молба, безплатно – като компенсация на вредите, причинени на третото лице, които вреди са били обезщетени от ответника и останалите възложители на работата по предходното торене с хербицид. Евентуално, ако не се установи твърдяното уговаряне на безвъзмедно извършване на услугата, се прави възразение за прихващане с паричната равностойност на предадените от ответника на

„ЕГЕР-АГРО“ЕООД 53 380 кг царевица в размер 17 081,60 лв., както и със сумата 71 190 лв., представляваща обезщетение за причинените при пръскането с хербицид вреди на ответника, представляващи пропуснати ползи от добив на оризова арпа, като се твърди, че в резултат от това, че част от хербицида е бил разпръснат не върху земята, стопанисвана. от ответника, а върху съседния масив, реколтата на ответника от оризова арпа през 2019 г. е била по-малка от тази за предходната година. От обработваните 1 025 дка оризови площи ответникът е добил през 2019 г. 400 000 кг оризова арпа, а през предходната 2018 г. добивът е бил 501 880 кг от 992 дка, като средният добив на дка е бил 506 кг. и през 2019 г. ответникът е трябвало да придобие 518 650 кг оризова арпа. Разликата се дължи на това, че площите не са били качествено обработени с хербицид. Сумата 71 190 лв. представлява паричната равностойност на пропуснатия добив от 118 650 кг продукция. По изложените съображения и възражения ответникът моли исковете да бъдат отхвърлени. Претендира разноси.

В допълнителна искова молба ищецът оспорва да е постигната уговорка за безплатно торене с карбамид. Признава, че е извършил предходна услуга по въздушно пръскане в полза на ответника и посочените от него още две лица, за която е издал три фактури, посочени в допълнителната искова молба, които са били изцяло заплатени. Оспорва да са причинени сочените от ответника щети при това пръскане върху съседен масив, като отрича и предходното пръскане да е с хербицид. Твърди, че на 11, 12, 13, 23, 24 и 25.06.2019 г. е извършил пръскане с течен листен тор, който е бил натоварен на самолета от ответника и негови работници като готов за пръскане разтвор на течен препарат. Възложителите не са направили никакви възражения по това торене. Отрича да е имало уговорки за заплащане на обезщетение в полза на третото лице, както и ищецът да е поемал отговорност за покриване на щетите чрез последващо безплатно торене. Масивите, върху които да се извърши разпръскването на листния тор, са посочени от възложителите и са били стриктно спазени от пилота. В този смисъл отрича да е налице противоправно и виновно поведение и основание за възникване на отговорност по чл.49 ЗЗД, респективно за възникване на такава по чл.54 ЗЗД. Възражава и, че насрещните вземания не са еднородни. Отрича и да е налице неизпълнение по договора за въздушно разпръскване на 11, 12 и 13.06., поради което да дължи обезщетение за твърдените пропуснати добиви. Възражава евентуално пропуснатите добиви да са в посочения от ответника размер.

В отговора на допълнителната искова молба се оспорват твърденията, че на 11, 12 и 13.06.2019 г. ищецът е извършил торене с течен тор, като се поддържа, че това торене е било с хербицида Фацет. По възражението, че насрещното вземане за предадена царевица не е еднородно, се изтъква, че ответникът не е производител на царевица и, за да изпълни задължението си към третото лице за предаване на царевица, е закупил такава. Поддържа се твърдението за уговаряне на безплатна услуга по посочените в отговора причини, като се отрича да е уговаряно възнаграждение в лв. на летателна минута, каквато практика на уговаряне не съществува.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната

съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна. следното:

Няма спор между страните за това, че в началото на месец юни 2019 г. между тях е възникнало договорно правоотношение. Правоотношението е неформално, като от доказателствата по делото се установява, че възложители по същото са ответницата А. И., в качеството ѝ на земеделски производител, съпругът ѝ П.И., също в качеството на земеделски производител, и едно юридическо лице - „АНДЖЕЛИНА“ЕООД, ЕИК 160094699, гр.Раковски, обл.Пловдив, представлявано от П.Й.И., с предмет на дейност производство и търговия със селскостопански стоки и др. Възложителите са били представлявани при сключване на договора от П.И. – в тази насока са свидетелските показания на свидетеля К.Е.. От тях, както и от останалите събрани по делото гласни доказателства, се установява, че трите лица обработват нивите съвместно и като цяло, тъй като площите, които стопанисват, формират едно оризище. По признания на ответната страна през 2019 г. трите лица са обработвали общо 4 199 дка оризови площи в землището на гр.Раковски, а от приетия по делото анкетен формулар на л.138 и сл. и от съдебната агрономическа експертиза се установява, че от тях ЗП „А. И.“ е обработвала 107,1424 хектара, което се равнява на 1 029,424 дка. Съответно изпълнител по договора е ищецът „ТИМ - ЕР“ЕООД. Услугите, които е договорено последният да извърши, са пръскане и последващо торене на оризовите площи, обработвани от тримата възложители в близост до гр.Раковски, чрез авиационна техника. От показанията на св.Е. се установява, че договарянето на двата вида услуги е извършено едновременно и преди изпълнението им, като е договорена цена в размер 20 лв. на летателна минута. Според агрономическата експертиза самолетната компания измерва разходите си на база летателно време (минута или час), а след това същите обичайно се преизчисляват и фактурират на декар. (От лева на минута цената се преобразува в лева на декар и това е обичайна практика за съответния вид услуги.)

Установява се, че първата част от уговорената услуга, а именно – пръскане на оризовите ниви, е извършено в първата половина на м.юни 2019 г. За извършената услуга ищецът е издал три фактури, в т.ч. е издал фактура №454/25.06.2019 г. с получател ЗП „А. И.“ и предмет „пръскане на ориз със самолет – 7л/дка“ на стойност 10 560 лв., заплатена изцяло на 28.06.2019 г. Според приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза тази фактура е счетоводно отразена и от двете страни, в т.ч. ответникът е отразил фактурата в дневника си за покупки по ЗДДС и е ползвал данъчен кредит по нея. От допълнителната счетоводна експертиза се установява, че за тази услуга ищецът е издал още: ф-ра №448/13.06.2019 г. с получател ЗП „П.И.“ на стойност 5 592 лв., изцяло заплатена на 13.06.2019 г., и ф-ра №447/13.06.2019 г. с получател „Анджелина“ЕООД на стойност 3 634 лв., платена в същия ден. По твърдения на ищцовата страна е уговорено пръскане с течен тор за подхранване на ориз, като в тази насока са и показанията на свидетелите на ищцовата страна – К.Е. и Г.Г.. Същевременно ответникът възразява, че пръскането е възложено да се извърши и е извършено с хербицид, а не с листна/течна тор. В тази насока са показанията на свидетелите на ответната страна – П.И. и Й.А. От всички гласни доказателства се

установява, че течността за пръскането е била доставяна на самолета във вид на готов разтвор, като разтворът е бил изготвен от св.И.. Според двете приети по делото агрономически експертизи през м.юни оризът не е рентабилно да бъде пръскан с листен/течен тор. Последният подхранва листата на растението и се прилага, при това не задължително, а по желание на стопанина, когато растението е в т.нар.фаза „вретенене“ – когато е добре раззеленено и има много листа. При културата ориз това обичайно се постига през месец юли. Когато е извършено процесното пръскане, оризът е бил във фаза „братене“, когато растенията са с височина 10-15 см и имат от 3 до 5 листа с жълто-зелен цвят. Тази фаза предхожда фазата „вретенене“ и е начална от развитието на растението. Във фаза „братене“, в която процесните растения са се намирали през м.юни 2019 г., се извършва задължително третиране с хербициди за борба с плевелите. От приетата по делото счетоводна експертиза се установява, че при ответника не е отразено счетоводно закупуване и заприходяване на листна тор. Закупени са и счетоводно отразени покупки на хербициди „Пермит“ и „Фасет“. С оглед заключението на агрономическата експертиза относно времето и необходимостта от приложение на хербициди и на листен тор при ориза, което намира за компетентно изготвено, почиващо на знанията на експерта и неоспорено в тази му част от страните, както и с оглед заключението на счетоводната експертиза, също неоспорено от страните, съдът намира, че следва да бъдат кредитирани свидетелските показания, ангажирани от ответната страна, според които през м.юни 2019 г. ищецът е извършил услуга по пръскане на оризовите площи на възложителите по процесния договор с хербицид, а не с листен тор. От експертизата се установява, че голяма част от хербицидите, приложими при ориза, се селективни за тази култура – те са безопасни само за ориза и унищожават всички останали растения. В конкретния случай според вписванията в дневника за растителна защита на ЗП „А. И.“ е използван хербицид с активно вещество Quinclorac, който има много силен летален ефект върху царевицата.

Според приетите по делото агрономически експертизи оризовите площи, стопанисвани от трите горепосочени лица – земеделски производители, се намират в масиви 076, 078 и 079, като последният масив граничи пряко с масив 239 (приложение към експертиза на л.210). Последният съставлява царевична нива с площ 248 дка, която се обработва от „ЕГЕР-АГРО“ЕООД, ЕИК 200813340, гр.Раковски, обл.Пловдив, представлявано от К.С.Й.. От показанията на последния като свидетел се установява, че през 2019 г. същият е засял царевица в споменатия масив, съседен на оризовите площи на А. и П.И.и. От показанията му се установява още, че през м.юни 2019 г. работниците му алармирали, че царевицата е поразена. Растенията изсъхнали, останали на десетия лист от развитието си, не „изметлили“, останали ниски и не се опрашили, добивът през тази година заради това бил символичен спрямо очаквания потенциал. Изсушаване и опадане на листа имало и по дърветата, които делели масива от съседното оризище. Свидетелят уведомил общинските органи, била сформирана комисия, която след оглед на място констатирала, че е налице хербицидна токсичност. Тъй като били засегнати и дърветата, изводът на комисията бил, че е пръскано с авиационна техника. Показанията на свидетеля се потвърждават от приложения на л.39 протокол №3/21.06.2019 г., съставен от комисия, включваща зам.кмета

на Община Раковски, директор дирекция „МРП“, агроном, гл.специалист „СД, Т и Т“ и гл.специалист „Озеленяване“. В протокола е удостоверен направен оглед на масив 239, стопанисван от горепосоченото лице, като е констатирана хербицидна токсичност с влошено състояние на подрастващи растения и изсъхване на части от тях. Удостоверено е, че е засегната цялата площ от 248 дка, като нанесените щети са около 90 до 100 % от очакваната годишна реколта за стопанската 2019 г. Удостоверено е и засягане на дървесната растителност, намираща се в близост, като е констатирано, че това е в резултат от въздушно пръскане със селскостопанска авиационна техника от съседни на горепосочения масив. Селскостопанско имущество е обект на закрила от Закона за опазване на селскостопанското имущество. Съгласно чл.2, т.2 и т.4 от този закон селскостопанско имущество са полските култури, трайните и цветните насаждения, както и селскостопанската продукция. В ЗОСИ е предвидена нарочна процедура – чл.18 и сл., за установяване на вреди по такова имущество, която включва назначаване на комисия от компетентни длъжностни лица от съответната община от кмета на общината, която определя вида и размера на вредите, като за констатациите на комисията се съставя нарочен протокол. Посоченото означава, че констативният протокол е съставен от длъжностни лица в кръга на службата им по установени от закон форма и ред и съставлява официален документ по смисъла на чл.179 ГПК, който се ползва с обвързваща съда материална доказателствена сила относно извършените от и пред длъжностните лица действия и направените пред тях изявления. По посочените причини този протокол установява пълно и главно, че в имота, посочен на комисията от свидетеля Й., е била насадена селскостопанска продукция, върху която са констатирани поражения в резултат от въздушно пръскане. Протоколът се ползва с материална доказателствена сила относно влошеното състояние на растенията, както и по отношение процента на пораженията. От заключенията на агрономическите експертизи се установява, че въздушно пръскане с хербицид може да доведе до увреждане в посочената в горния протокол степен на реколтата от царевица, като от събраните гласни доказателства се установи, че въздушно пръскане с хербицид се прилага спрямо оризищата, но не и спрямо останалите селскостопански култури, отглеждани в района. Установи се също, че освен възложителите по процесния договор за въздушно пръскане, други лица в същия район не отглеждат ориз. При така събраните доказателства съдът намира за вярна отразената в протокола на общинските органи констатация, че се касае за хербицидна токсичност и последната е в резултат от процесното пръскане.

По-нататък от показанията на свидетеля Й., а и от тези на свидетеля И. се установява, че Й. уведомил за пораженията П.И.. Последният извършил лично оглед и изпратил хора да огледат мястото. Гледали, мислили и установили, че пораженията са от хербицидното пръскане. В тази връзка са и показанията на свидетеля Й.А. работник при А. и П.И.и – по негови възприятия всичко в нивата с царевица било жълто-черно и дърветата били пожълтели, също както и плевелите в оризището на И.и.

Установява се от показанията на свидетелите И. и Й., както и от събраните писмени доказателства – споразумение от 18.07.2019 г. и анекс към него от 24.07.2019 г., че между

„ЕГЕР-АГРО“ЕООД, от една страна, ЗП „А. И.“, ЗП „П.И.“ и „АНДЖЕЛИНА“ЕООД, от друга, е постигната договореност тримата възложители на въздушното пръскане на оризовите площи с хербицид да обезщетят увреденото лице за причинените от това щети, като му предадат 200 тона царевица за зърно, от които ЗП „А. И.“ да му предаде 53 380 кг. Според счетоводната експертиза, приета по делото, ответният земеделски производител е закупила 53 380 кг. царевица от „Анджелина“ЕООД с ф-ра от 09.09.2019 г. на стойност 10 676 лв. Осчетоводено е предаване на закупената царевица на „ЕГЕР-АГРО“ЕООД в счетоводството на последното дружество и в това на ответника. От показанията на св.Й. също се установява, че последният е получил 200 тона царевица от възложителите на въздушното пръскане с хербицид.

От показанията на свидетеля И. се установява, че след като е бил уведомен от Й. и огледал лично пораженията по царевицата, И. веднага се е свързал с управителя на ищцовото дружество. Заедно с него са посетили нивата на „ЕГЕР-АГРО“ЕООД. Г-н Т. видял пожълтяването по царевицата и по дърветата. Посетили имота още три-четири пъти, включително и с пилота на самолета. (Последното се потвърждава и от показанията на св.Е..) Т. се съгласил, че пораженията са в резултат от извършеното с неговия самолет пръскане на оризището. Тъй като страните по процесния договор уговорили да се извърши и торене с карбамид на оризовите ниви след седмица или две спрямо пръскането с хербицид, Т. предложил да извърши това торене безплатно, за да обезщети възложителите. Той не искал да се водят дела. Тогава св.И. се съгласил да дадат царевицата на св.Й..

От показанията на св.И. се установява още, че през 2019 г. добивът от ориз на трите стопанства е бил по-малък в сравнение с този през предходната година. Развили се плевели, които унищожават ориза, въпреки ползваните хербициди. По-голямо заплевяване в оризището е забелязал и свидетелят Й..

Установява се от показанията на свидетеля А., че по времето, когато са били констатирани поражения от хербицидно разпръскване по царевицата на „ЕГЕР-АГРО“ЕООД, е бил проведен разговор между А. и П.И.и от една страна и управителя на ищцовото дружество В. Т. от друга. Последният искал да се разберат взаимно, ако може „да не се ходи в съд и да няма разправии“. Договорили се И.и да възстановят царевицата на К. Й., а торенето на оризовите площи с карбамид да се извърши без пари от ищеца. Тази среща се провела преди торенето, след като се видяло, че царевицата е унищожена.

Няма спор между страните, че оризището на трите стопанства, е било наторено с карбамид чрез въздушно разпръскване със самолет на ищцовото дружество, пилотиран от свидетеля Е.. Спорно е дали е възникнало задължение за възложителите да заплатят цената за това. В тази връзка съдът намира следното:

От събраните доказателства се установява, че е постигнат договор за услуга между страните по делото, като ответникът ЗП „А. И.“ е била представлявана. от съпруга си П.И., стопанисващ съседен масив също в качеството на земеделски производител. Постигната е договореност за услугите, които ще се извършат последователно (пръскане и торене), както и за цената на същите, като е договорена една и съща цена за двете услуги в размер 20 лв. на

летателна минута, която по обичайна практика е преобразувана в цена на декар обработена площ. Договорът за изработка е възмезден като по общо правило на чл.266, ал.1 ЗЗД задължението за плащане на цената е изискуемо след приемане на работата. В конкретния случай, обаче, по време на изпълнение на договора и в частност между извършването на двете отделни уговорени услуги – след услугата пръскане и преди услугата торене, са възникнали обстоятелства, в резултат от които договореностите между страните са били променени по тяхно съгласие. Възникнали са отношения, основани на деликт (противоправно увреждане), пораждащи отговорност за ответника и останалите земеделски стопани като възложители на работата по граждански договор спрямо увреденото лице – стопанисващия съседен масив, върху който са нанесени поражения в резултат от пръскането, извършено от ищеца. От показанията на свидетеля А. може да се заключи, че страните по договора за изработка са провели преговори и са постигнали спогодба по смисъла на чл.365 ЗЗД, за да прекратят съществуващ и да избегнат възможен спор, като са направили отстъпки. В частност ищецът се е съгласил да извърши следващата услуга по наторяване, без да му бъде заплащано от ответника. Тъй като между страните по делото са съществували отношения по договор за изработка, то отговорността на ищеца спрямо възложителя по този договор е по реда на чл.265 ЗЗД (за некачествено изпълнение), реално уговарянето е било за намаляване на възнаграждението, като такова се дължи само за услугата по пръскане, но не и за последващата услуга. Спогодбата е действителна и може да се доказва със свидетели. Не е налице хипотеза по чл.164, ал.1, т.3 ГПК, тъй като свидетелски показания са ангажирани не за установяване на договора за услуга (сключването на такъв договор е установено от взаимосъвпадащите изявления на двете страни в производството), а за това какви са били конкретните уговорки на страните, настъпили в хода на изпълнение на същия и каква е била действителната им воля. В този смисъл следва да бъде съобразена съдебната практика по въпроса – решение №546/23.07.2010 г. по гр.д.№856/2009 г. на ВКС, IV г.о., решение №524/28.12.2011 г. по гр.д.№167/2011 г. на ВКС, IV г.о. и др., според която ограничението по чл.164, ал.1, т.3 ГПК, изключващо свидетелски показания за установяване на договори на стойност по-голяма от 5 000 лв., не е приложимо когато спорът не е за наличието на съществуващо договорно отношение, а за смисъла на постигнатите договорености; ако страните спорят за значението на отделни уговорки или когато договорът не съдържа всички уговорки, свидетелски показания са допустими за установяване на обстоятелствата, при които е сключен, както и каква е била действителната обща воля на страните. Ето защо съдът намира, че показанията на свидетелите И. и А. в насока на това, че е постигната уговорка за безвъзмездно торене, с оглед да се избегне бъдещ спор по това кое лице е отговорно и следва да обезщети пострадалия от въздушното пръскане с хербицид, са допустими. С оглед на останалите събрани по делото доказателства за това, че в резултат от процесното пръскане са настъпили вреди в патримониума на трето лице, съдът намира, че тези показания са и достоверни и следва да бъдат кредитирани. Вярно е, че свидетелите биха могли да бъдат счестени за заинтересовани да свидетелстват в полза на ответната страна, но също така заинтересовани да свидетелстват за обратното са свидетелите на ищеца, които са негови служители, първият от тях физическо лице –

евентуален пряк причинител на вредите, комуто също може да бъде търсена отговорност от ищеца като негов работодател. Показанията на последните свидетели не следва да бъдат кредитирани и поради това, че същите противоречат на останалите писмени и гласни доказателства, най-вече на приетия по делото протокол на общинска комисия и показания на св.Й., според които цялата площ, засята с царевича на свидетеля, е било поразена след процесното пръскане. Същевременно свидетелите на ищеца твърдят, че пораженията са били малки, което с оглед горните доказателства и най-вече с оглед приетия протокол, съставляващ официален удостоверителен документ, съдът намира за недостоверно.

Що се отнася до това дали поведението на прекия причинител на вредите е било виновно или не, съдът намира, че този въпрос не е съществен за изхода на делото. на първо място, тъй като отговорността на ищеца спрямо възложителите по договора за изработка е за неизпълнение на договор (изпълнение с недостатъци) и е безвиновна. На следващо място, тъй като се установява, че ищецът е направил извънсъдебно признание, че е налице некачествено изпълнение и за това деликтна отговорност да е възникнала и се е съгласил да обезщети ответника и останалите земеделски стопани за това чрез извършване на безвъзмездна услуга, като по този начин се намали общото възнаграждение по договора – чл.265, ал.1, пр.ІІІ ЗЗД. Спогодбата по чл.365 ЗЗД е двустранен договор, с който страните прекратяват съществуващ спор или избягват един възможен спор, като си правят взаимни отстъпки. Отстъпката е частичен отказ от първоначалното правно твърдение на страната, като целта на спогодбата е да се внесе определеност и яснота в отношенията между страните. За да се постигне тази цел, спорещите са готови да пожертват действителното правно положение, като се съгласят да считат помежду си, че то е било и е такова, каквото го прогласява спогодбата. Последната има значението на юридически факт, релевантен за спорното право, и съдът е длъжен да се съобрази, като зачете нейния материалноправен ефект, без да се обсъжда предхождащото я правно положение в отношенията между страните. В конкретния случай съдът намира, че е изправен пред такава ситуация, поради което не е необходимо за се изследват въпросите относно това дали ищецът в лицето на представляващия го, съответно пилотът на самолета са знаели с какво се пръска, дали ответникът има разрешение за въздушно пръскане с хербицид и дали съответният хербицид е бил разрешен за употреба. Отговорът на тези въпроси би бил съществен само в случай, че по делото не се установяваше допълнително постигната устна договорка, която съгласно чл.20а ЗЗД има сила на закон за тези, които са я сключили. В настоящия случай грешки при осъществяване на правно регламентирана дейност са допуснати и от двете страни – земеделският производител не се е снабдил с разрешение, каквото е необходимо съгласно чл.110 от Закона за защита на растенията, а лицето, осъществило въздушното пръскане, е допуснало то да достигне съседен масив и да увреди насажденията по него. Именно поради това логична и правдоподобна се явява тезата, развита от показанията на свидетелите И. и А., а именно – че между страните е постигнато допълнително споразумение, предвиждащо услугата торене да се извърши без предварително уговореното заплащане.

В обобщение, по делото се установи, че ищецът е извършил услугата торене с

карбамид по отношение оризовите площи на ответника. Не се установява посоченото в издадената от него фактура количество на услугата. В тази връзка съдът изключва от доказателствения материал по делото приложените към исковата молба преписи-извлечения от бордови дневник на процесния самолет, в които са посочени конкретни обработени площи, тъй като ищецът беше задължен да представи дневника в оригинал, но не го направи и е налице хипотеза по чл.183, ал.1 ГПК. Не се доказва услугата да е извършена спрямо ответника върху площ, по-голяма от стопанисваните от нея оризища в размер 1 029,424 дка. При това летателното време не би било равно на твърдяното в исковата молба и уговорената цена на декар не би била тази, посочена в издадената от ищеца фактура. Доказа се, че между страните е постигнато допълнително споразумение услуга торене да се извърши без заплащане на първоначално уговорената цена, като по този начин страните са уредили отношенията си по повод причинени при изпълнение на договора досежно услугата въздушно пръскане в предходен период от време вреди на лицето, стопанисващо съседен масив с царевица. Ето защо ответникът не дължи на ищеца претендираното от него възнаграждение. Главният иск, заявен на договорно основание, следва да бъде изцяло отхвърлен. При това положение възниква процесуалното условие за разглеждане на евентуалния иск за присъждане на обезщетение за неоснователно обогатяване. Такова не е налице, тъй като между страните е сключен договор, а разпоредбата на чл.59 ЗЗД намира само субсидиарно приложение. Уговарянето на безвъзмездна услуга не е равнозначно на липса на договоряне. Ето защо следва изцяло да бъде отхвърлен и евентуалният иск. Не следва да бъдат разглеждани възраженията за прихващане на ответника, тъй като същите са само защитни средства срещу евентуална основателност на исковете на ищеца.

При този изход на спора и с оглед направеното от ответната страна искане, последната има право на разноски на основание чл.78, ал.3 ГПК. Ответникът е направил и претендира разноски за възнаграждения на вещи лица в общ размер 400 лв., заплатил е такса за съдебно удостоверение в размер 5 лв. и адвокатско възнаграждение в размер 1 800 лв. Общият размер на разноските от 2 205 лв. следва да бъде присъден в тежест на ищеца.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от „ТИМ - ЕР“ЕООД, ЕИК 117098459, седалище и адрес на управление гр.Русе, бул.“Скобелев“ №46, вх.Б, ет.2, ап.3, представлявано от В.Е.Т., против А. Г. И., ЕГН *****, в качеството ѝ на земеделски производител с БУЛСТАТ *****, за заплащане на сумата 26 611,20 лв. – неплатено възнаграждение по договор за летателни услуги, във връзка с който е издадена фактура №468/02.08.2019 г. за торене на 2 640 дка ориз с карбамид, ведно с обезщетение за забава в размер 6 690,30 лв., формирано на база законната лихва за периода от поканата на 02.10.2019 г. до датата на исковата молба – 25.03.2022 г., както и ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане.

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от „ТИМ - ЕР“ЕООД, ЕИК 117098459, седалище и адрес на управление гр.Русе, бул.“Скобелев“ №46, вх.Б, ет.2, ап.3, представлявано от В.Е.Т., против А. Г. И., ЕГН *****, в качеството ѝ на земеделски производител с БУЛСТАТ *****, за заплащане на сумата 26 611,20 лв. – обезщетение в размер на пазарната стойност на извършената услуга по торене на 2 640 дка ориз с карбамид, с която ЗП „А. И.“ се е обогатила за сметка на „ТИМ - ЕР“ЕООД, до размера на обедняване на последното, ведно с обезщетение за забава в размер 6 690,30 лв., формирано на база законната лихва за периода от поканата на 02.10.2019 г. до датата на исковата молба – 25.03.2022 г., както и ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане.

ОСЪЖДА „ТИМ - ЕР“ЕООД, ЕИК 117098459, седалище и адрес на управление гр.Русе, бул.“Скобелев“ №46, вх.Б, ет.2, ап.3, представлявано от В.Е.Т., да заплати на А. Г. И., ЕГН *****, в качеството ѝ на земеделски производител с БУЛСТАТ *****, сумата **2 205 лв.** (две хиляди двеста и пет лева) – деловодни разноски за производството по т.д.№182/2022 г. по описа на ПОС, XVI състав.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____